

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

ספר

חורבן בית המקדש

בזמן הזה

חלק א'

על גודל האיסור של סתירת בתי

כנסיות ובתי מדרשות רח"ל.

בחלק הזה נעתקו ספרים האלו:

א. טור ובית יוסף או"ח - הלכות בית הכנסת.

ב. שולחן ערוך או"ח – הלכות בית הכנסת.

ג. פרי מגדים – הלכות בית הכנסת.

ד. אליה רבה – הלכות בית הכנסת.

החיבור הזה יוצא לאור לחרפת אינשי דלא מעלי שרוצים להרוס בית המדרש ובית הכנסת בלא אנזעלעס ארצות הברית, שמתפללים ולומדים שם כבר לערך 70 שנה.

ספר

חורבן בית המקדש

בזמן הזה

על גודל האיסור של סתירת בתי כנסיות
ובתי מדרשות רח"ל

בו יבואר גודל האיסור והסכנה הגדולה החופפת על
ראשי העסקנים הרוצים לסתור בתי כנסיות ובתי
מדרשות – שהסותר בית הכנסת או בית המדרש
יוכל ח"ו לפגוע בנפשות ילדיו או בנפשו ונפש בני
ביתו ח"ו ללכת מן העולם קודם הזמן רח"ל,
כמבואר בטו"ז הלכות בית הכנסת – וההורס בית
הכנסת כהורס בית המקדש כמבואר בפנים הספר.

החיבור הזה יו"ל לחרפת אינשי דלא מעלי שרוצים
להרוס בית המדרש ובית הכנסת בלאס אנזעלעס ארצות
הברית, שמתפללים ולומדים שם כבר לערך שבעים שנה

מלוקט ע"י הרב אשר שווארץ
מחבר ספרי בית אשר על מסכתות הש"ס
ניסן תשס"ה לפ"ק – בני ברק תובב"א

מפתח הספרים שבספר הזה

(מא) שו"ת חות יאיר..... רסה
 (מב) שו"ת חתם סופר או"ח..... רסט
 (מג) שו"ת חתם סופר יו"ד..... רעו
 (מד) שו"ת ישועות מלכו..... רפג
 (מה) שו"ת ישכיל עבדי..... רפו
 (מו) שו"ת כתב סופר..... רפט
 (מז) שו"ת מהרי"א הלוי..... רצח
 (מח) שו"ת מהרי"ט..... ש
 (מט) שו"ת מהר"ם לובלין..... שג
 (נ) שו"ת מהר"ם שיק..... שו
 (נא) שו"ת מהרש"ם..... שט
 (נב) שו"ת מחזה אברהם..... שיא
 (נג) שו"ת מנחת יצחק..... שמה
 (נד) שו"ת משאת בנימין..... שנ
 (נה) שו"ת נודע ביהודה..... שנו
 (נו) שו"ת עולת יצחק..... שסא
 (נז) שו"ת צמח צדק..... שסה
 (נח) ספר קנאת סופרים למהר"ש קלוגר..... שע
 (נט) שו"ת רב פעלים להבן איש חי..... שעג
 (ס) שו"ת שאילת יעב"ץ..... שפד
 (סא) שו"ת שבט הלוי ח"ג..... שפח
 (סב) שו"ת שבט הלוי ח"ה..... שצב
 (סג) שו"ת שואל ומשיב..... שצו
 (סד) שו"ת התשב"ץ ח"ד – חוט המשולש..... תב
 (סה) שו"ת התשב"ץ ח"ב..... תה
 (סו) שיעורי ראש הישיבה ר' דוד פוברסקי..... תז
 (סז) פסקי דין של בתי הדין הרבניים בישראל..... תיב
 (סח) פניני רבינו האבי עזרי..... תל
 (סט) קובץ אור ישראל – טבת תשס"ג..... תלב
 (ע) קובץ אור ישראל – תשרי תשס"ד..... תלט
 (עא) קובץ בית אהרן וישראל – ניסן-אייר תשמ"ט..... תמו
 (עב) קובץ בית אהרן וישראל – ניסן-אייר תשנ"ב..... תנט
 (עג) הדרשה בישראל..... תסד
 (עד) ספר מופת הדור..... תסה
 (עה) שו"ת היכל יצחק..... תסט
 (עו) שו"ת מנחת שלמה תנינא..... תעח
 (עז) שו"ע יורה דעה סימן רנ"ב סעיף א'..... תפב
 (עח) קונטרס "וכי תעלה על דעתך"?..... תפ

(א) טור ובית יוסף או"ח – הלכות בית הכנסת..... א
 (ב) שולחן ערוך או"ח – הלכות בית הכנסת..... יב
 (ג) פרי מגדים – הלכות בית הכנסת..... כח
 (ד) אליה רבה – הלכות בית הכנסת..... לב
 (ה) משנה ברורה – הלכות בית הכנסת..... לד
 (ו) שו"ע הלכות בית הכנסת ע"פ באר יעקב..... ע
 (ז) שו"ת הלכות – הלכות בית הכנסת..... קה
 (ח) חיי אדם – הלכות בית הכנסת..... קכב
 (ט) חכמת אדם..... קלב
 (י) ספר משנה תורה להרמב"ם..... קלד
 (יא) ספר מורא מקדש..... קמג
 (יב) בירור הלכה הלכות בית הכנסת..... קמו
 (יג) ספר המצות להרמב"ם..... קמח
 (יד) ספר החינוך..... קנ
 (טו) ספר מצות השם..... קנג
 (טז) מחזיק ברכה להחיד"א הלכות בית הכנסת..... קנה
 (יז) ספר פני דוד להחיד"א..... קנח
 (יח) ספר בית הבחירה להמאירי..... קסא
 (יט) ספר אוצר הש"ס..... קסג
 (כ) ספר טהרת יום טוב..... קסד
 (כא) ספר כרם יעקב..... קסט
 (כב) ספר זכור זאת ליעקב..... קעב
 (כג) ספר מייסדי התלמוד..... קעח
 (כד) ספר עבד המלך..... קפא
 (כה) ספר פרי עץ הדר – אוצר כללי התלמוד והפוסקים..... קפד
 (כו) ספר שדי חמד – מערכת בית הכנסת..... קפו
 (כז) ספר תפארת משה..... קצה
 (כח) שו"ת אבני נזר..... רא
 (כט) ספר אהל משה..... רט
 (ל) שו"ת אמרי יושר ח"א..... ריא
 (לא) שו"ת אמרי יושר ח"ב..... ריד
 (לב) שו"ת אריה דבי עילאי..... ריז
 (לג) שו"ת בית אפרים..... רכד
 (לד) שו"ת בית יצחק..... רכח
 (לה) שו"ת בית שלמה..... רלא
 (לו) שו"ת דבר משה..... רמד
 (לז) שו"ת דברי חיים או"ח..... רנ
 (לח) שו"ת דברי חיים חו"מ..... רנו
 (לט) שו"ת הרדב"ז..... רס
 (מ) שו"ת זרע אמת..... רסג

טור אורח חיים

חלק ראשון

עם כל הפרושים וההנהגות המבוארים בשער השני

ווארשא

שנת תרכ"א לפ"ק

הוצאת
ח. וגשל בע"מ
ירושלים

ואין כוונת חזקת אלא בנכס של עיר בתוספתא דחלה צ"ל ומוציא לה מחרכות
 (משני) כי ברשם מוחות חקלאי :
ומבדיל שם עסקיה נכס מכל בתי הכפר כמ"ל דשבת (יא :) :
וכשי דחקיה מחמת תמידי בעיר ובכי' שם לא אחרי אלא :

נביאים וכתובים ואין בוין אותה אלא גבוהה של עיר משמבין אותה (ה) עד שחתייה גבוה מכל בתי עיר ודוקא בתיים משמבין אותה אבל ביחודות ומגדלים שאין משמבין בהן יכולין להגביהן יותר מכל'ה וגם שהוא משוער ואינו ראו' לתשמיש צריך לשער רעד המקום שהוא ראו' לתשמיש שלא יראו גבוה יותר מכל'ה אין שהגביה ביהו יותר מכל'ה שובין אותו להשיליו ואין פותחין אותו אלא למורה שכן צביון בחבל (ז) שהיה פתוח במורה ופרשו ה'הו' דוקא כייהם שהיו מפללים למערב אבל אנו שמתפללים למורה לדק א"י (ח) עושין הפתח במורה ובתוך חבל החנינו בו ס'ת ובתוך אותו (ו) לרוח שמתפללין בגבהה באתה העיר כמי שהיו צניהם מול ההיכל כשיעמוד לתפלה ומעמידים במערב באמצע של עמוד עולה הקורא בתורה כדי שישמעו כולם וכיצד וישמעם בה (א) חוקים צניהם כלפי העם ואחריהם כלפי ההיכל וכל העם וישבין לפניהם שורות שורות ראשונות כלפי כלפי עמוד חוקים ושל אחריהם פניהם כלפי אחורי השורה שלפניה וכן פנים עד שיהיו כל אחיהם פניהם כלפי אחורי השורה שלפניה (א) וכלפי החיבה ובעת שיש' עומד בחללי יורר לחי' חוקים

[illegible][illegible]

(ב) ודין איסורילא דתבאר ב"ח" בדין חוקק הלכות ע"ש: (ג) ב"ח" בדיוק חוקק תבאר שכל דיני ישיבת ב"ח וכתבתי שם כל החידושים השייכים לדינים אלו וכל סומ"ץ אין תולין בדברים וצורות המפגזיות בבית:

[illegible][illegible]

בזמן הזה

קנג מותר

וזהו חכמה ביה המדרש וכו' וב' הרמב"ם העם וקדושת בית
הדרש יתירה על קדושת ביה ומעלין בקדש ואין מורידין
משמיה דרבה פ' בני העיר סוף (דף כ"א) ודלא כרז ספא
העיר שחזרו ב"ה כו' משנה ר"פ בני העיר ותיבה הוא

המדרש ב"ה (5) שקדושת בית המדרש יתירה על
דקדושת ר"ה (6) דיון הוי"ו שומדני ר"ה ויבולות (7) לבינות רבמות

ושכר מ"ב בשם הר"י וינא ז"ל ותבאר ב"ר
ועדא דקיינו דוקא אל כשר מפרז דיעבד
שרי לטעם כיוצא אל דא דאמר ר' חלבו
עולותא חסורא לקטע בהם ס"ח חלל
לכתחלה חסור לתכריס כדי לקטע ויבאר
בהם דברבך ב"ר וינא ז"ל ויבאר ז"ל דא
פשיטא הוה ואין מפרז חלל כלל אדבריו
הר"ן בזה ובסוף תפסאן לו אי שמי
לכתחלה חסור לזכות ולשלוה לו חסור
ונקטין נמי לחומרא ב"ש הר"ן ועין
מ"ש ב"ר ש"י פ"ד בנדר :

בארבע חמ' חשנה כחיתר נקדשה קלס :
 בשם שבתכרו דבר שקדושתו חמורה אין

[illegible]

מאלו הדברים אינם רשאים לשנותם אלא מקדושה קלה לקדושה חמורה ומיורא יש

[illegible]

לכני עיר זו ולא לז' טובי העיר שבה אלא"כ

יומו חובש יניחושי דגריפ' התם הדו דתי
 תל דלח תז חזוני ה' חפני טהם צומ
 כחמו כדרי מפרוש הראשון טהם צומ
 ני העיר לנחרי גנם סס יס ללס רשוקות
 העיר אלל אל נתח קר שאל ת' ויכל
 יו תכר יז חס ע"פ הקהל ועל פיו ח
 טס רוב עס אדעשוק דידה ויכר חזוני
 נתקן לאורך רעס ואס ברור יז שני
 ח' קא חתו לה ח'ל דרביס ולא חז חזוני
 העיר הקדישוו לרשח כל העוס אלל

דמעלחא קא אחו לה רבים

יומו חובש יניחושי דגריפ' התם הדו דתי
 תל דלח תז חזוני ה' חפני טהם צומ
 כחמו כדרי מפרוש הראשון טהם צומ
 י' העיר לנחרי גנם ס' י' לסס רשוקות
 העיר אלל א' נתחן ק' שאל' י' ויכל' י'
 י' תכר י' ח' אס ע"פ הקהל ועל פיו א'
 ט' רוב עס אדעשוק דידה ויכר' חסבור
 נתקן לאורך רעס ואס ברור י' שני ה'
 א' ק' חתו לה ה"ל דרביס ולא חז' חזוני
 העיר הקדישוו לרשח כל העוסק אלל

פרט

מכ"כ בית המדר' משמע מותר לכתתולק י"ל דמין דמעלין בקודש מותר לכתתולק נחל' דלא ידעא
הכו' אהל דתמנ' חלמי' חס' דגווער: (א) מותר דמעלין ביום המדע' ויחזק' נחל' דלא ידעא

לְקַחְתָּ שֶׁטֶט שֶׁהָאֵל חָזַל לְמַחֲרֹךְ לְכַתְּמֵהוּ
שֶׁהָיָה אוֹיְבֵיָּי בְּמִגְרָא, מִחוּר לְמַחֲרֹךְ שֶׁהָיָה
וְכִי הָיָה הָיָה בְּקִדּוּם וְשׂוֹמֵם בְּמִגְרָא וְהָיָה
שֶׁהָיָה מִיְּבִיאוֹת לָהּ אוֹ בְּשִׁין דְּהֶאֱלֵת
חָזַל בְּרָחוּ דְּרָחֵן כָּלל וְעִינֵן
(p) וְכִן אֵין שֶׁהָיָה בְּכִסּוּס בִּיָּה אֵין חָזַל
לָהּ שֶׁהָיָה דְּהֶאֱלֵת רְבוּעָה שְׂבוּעָה
(ט) מִשְׁנֵי לְמַחֲרֹךְ כָּלל מִיָּה כֶּסֶם בִּיָּה
לְקַחְתָּ שֶׁטֶט שֶׁהָאֵל חָזַל לְמַחֲרֹךְ לְכַתְּמֵהוּ
שֶׁהָיָה אוֹיְבֵיָּי בְּמִגְרָא, מִחוּר לְמַחֲרֹךְ שֶׁהָיָה
וְכִי הָיָה הָיָה בְּקִדּוּם וְשׂוֹמֵם בְּמִגְרָא וְהָיָה
שֶׁהָיָה מִיְּבִיאוֹת לָהּ אוֹ בְּשִׁין דְּהֶאֱלֵת
חָזַל בְּרָחוּ דְּרָחֵן כָּלל וְעִינֵן

מטפחת ס"ת :

לְקַחְתָּ שֶׁטֶט שֶׁהָאֵל חָזַל לְמַחֲבוֹר לְכַתְּמָלָא
שֶׁהָיָא אוֹיְבֵי עַמְּרָא, מְחוּרָא, מְחוּרָא וְרַעֲשֵׁי
וְרַעֲשֵׁי הַיָּדִים בְּקִדְוָה וְשׁוֹמְרוֹ בְּמַחֲבוֹר וְרַעֲשֵׁי
שֶׁהָיָא מְחִיבֵינָא לְהוּ אוֹיְבֵי דְהֻקָּא לְרַעֲשֵׁי
חָזַל אֵל דְּמַחֲבוֹר מְחִיבֵינָא כֻּלָּא וְרַעֲשֵׁי
(p) וְכֵן אֵל שֶׁהָיָא מְחִיבֵינָא בְּיָדֵי אֵל אוֹיְבֵי
(ט) וְכֵן אֵל שֶׁהָיָא מְחִיבֵינָא בְּיָדֵי אֵל אוֹיְבֵי
לְקַחְתָּ שֶׁטֶט שֶׁהָאֵל חָזַל לְמַחֲבוֹר לְכַתְּמָלָא
שֶׁהָיָא אוֹיְבֵי עַמְּרָא, מְחוּרָא, מְחוּרָא וְרַעֲשֵׁי
וְרַעֲשֵׁי הַיָּדִים בְּקִדְוָה וְשׁוֹמְרוֹ בְּמַחֲבוֹר וְרַעֲשֵׁי
שֶׁהָיָא מְחִיבֵינָא לְהוּ אוֹיְבֵי דְהֻקָּא לְרַעֲשֵׁי
חָזַל אֵל דְּמַחֲבוֹר מְחִיבֵינָא כֻּלָּא וְרַעֲשֵׁי
(p) וְכֵן אֵל שֶׁהָיָא מְחִיבֵינָא בְּיָדֵי אֵל אוֹיְבֵי
(ט) וְכֵן אֵל שֶׁהָיָא מְחִיבֵינָא בְּיָדֵי אֵל אוֹיְבֵי

ב"ח

ובשמוכרין אנשי הכפר ד'ס וכולם לחברה מחבר עולם והלוקח יעשה כה מה שירצה חוץ ממחירן ויבדקוהו וכו' בחשנה פרק כג העיר (כו') פלוגתא דתנאי ופסק כחכמים וכן פסק הרמב"ם במ"ח מה"ס :

ואמרין שהעדות נשארין בקדושתן וכו' ה"ל שלח מכרזו ו' עובדי העיר תחתיו וכו' וכו' (ל"ב ע"ב)

ובשמעברין אנשי כפר ב"ה ^(י') יכולין למכרה ממכר עולם והלוקח יעשה בה מה שירצה תו' ממהר"ח ^(י) ובורסקי וביט המביילה וביט הכפא ^(ט) והא דאמר' שהמעות נשארין בקדושתן ואין הלוקח יכול לעשות בה אלו הד' דברים ה"ם בשלא מכרוהו שבעה טובי העיר ^(ט') במעמד אנשי העיר אבל אם מכרוהו שבעה טובי העיר במקמדם אנשי העיר ^(ט') עושין במעות מה שירצו וכן הלוקח יעשה בה אפי' אלו הד' דברים וכן כל יודד בשלו יכול למכרו ועדשות דרמיו כל מה שירצה ^(כ') אפילו ס"ח

[illegible][illegible]

ומשמע מדררי רבינו שכשחכרואו טובי העיר במעמד אנשי העיר עושין ככל המצות מה שאנו רואים אצלם בזה שזכרנו "ו"

[illegible]

משה
להחלל ושייר לעצמן שאין דשאין לחוקא או להוסיף עליו כי אם ברשותו או ברכיו ורשו או לא מבר כי אם ע"פ הקהל ועל פיו או ע"פ ורשו ע"פ: (ד) בתנאי' ז' נ"ח
דויתת נפי אסורה כמו י' רבדים אלו: (ה) ג'ל' דרובו נקטקין בתב החיץ' ר"פ גבי יעקב מכירת ב"ה אל בעי הברית ואין דין אראה אפילו דא דתוספת קטנים ע"פ הקהל לעשות
בית המדרש למכרה ולשטרי: (ו) כבודאן ובחבולתו הרשב"א ספיקא דמ"ה"ר' וסמך ר"פ הקדש שיעור הקהל לעשותו ומכרה גם כן אל בעי הברית ואין דין אראה אפילו דא דתוספת קטנים ע"פ הקהל לעשות
בני הברית ועל שטרי: (ז) וכן נהגו למכור מ"ה"ר' וסמך ר"פ הקדש שיעור הקהל לעשותו ומכרה גם כן אל בעי הברית ואין דין אראה אפילו דא דתוספת קטנים ע"פ הקהל לעשות
בני הברית

פרמשה דרמשה

פרישה דרישה

[illegible]

מיוסר לשמור שכל על הדינים הקדושים דמיין קלישת מקדושתו ב"ה למי שדמיין חלו לל עמוז ועפולס לרבר קדושה ועוד ודכס לה קדושה שיה קלישת מקדושה היקבן חשקע רחשנה היקבן חשקע

חורבן בית המקדש

1

בי

בזמן הזה

שלחן ערוך

אורח חיים

חלק ראשון

עם כל המפרשים כאשר נדפס במקדש ועם הספוח
חדשות כמבואר בשער השני.

הוצאת
ח. וגשל בע"מ
ירושלים

[illegible][illegible][illegible][illegible]

החברות המובילות בתחום הן:

מסלולים ח'ם אינא חנ' לט'ד : דא ח'ל' ? וחסב ונ'ל בפסוקא וי

נ : חלי הניאח בחניא חסר מיני חסר

לכונסות בתי משפט לעמותת "מחנכים למען החינוך".

[illegible][illegible][illegible]

ג'ב ודעת יאיר סימן ג' ש' (5)
אמנה ב"ח. וכן ח"ר רשאים ל'
אמנים מרודו לחם יתיר אבל אם
יושע ישראל עוש'
ס' ק"א (כ) בבבלי ע"ב, א"ס
אמר וזה צדו יתיר
שאם שמתיר ליתן בעצת ש"ס
לחניה כלי מלאכה ש"ס. וזה
הדיוטות כה"ג. אך ח"ר ש"ס
מחיר באמן ובאשת ש"ס כתב שא'
בבית לחור' ע"ן לקמן
שחלל ב"ח' מרודו כקדשתה

[illegible][illegible]

ה. שכן נחמה וזאקל שרון י' מ"א סמ"א (°) נפטר

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

[illegible]

של אברהם

[illegible]

תם סופר

שם: ס"ק ח' ב"רד סי' רנ"ט .
ג"ר א"ח רח"מ דא"ר משה : שם

דבר

[illegible][illegible]

שננו (ח) מלים ואנשים חלם קדושה הדשים מל פעלים והאנשים והאזר לעשותן רק
אנשים למדך בנך גים אם צל ליד ן גבלי אזור לעשותן רק לקדושה האזרים וקדש
תכל מקום לא יוכל לעזור זו : (ג. וכן משמש צמדים יום ט' בני סעיר) :
מוכרים

[illegible][illegible][illegible][illegible]

ה'פ"ב

[illegible]

אפרים

[illegible]

1000

לכבוד וזריה סתם ויירי דליבול כסנני'ם אחר ע"ש, אבל בלמה קטע לי דכול התג
אדכל זי בנישתחל לאסור דלן כסנני'ם שם ע"ש וכבו תבור ג"כ דעת כתוב"ל סימן וס

לכבוד וזריה סתם ויירי דליבול כסנני'ם אחר ע"ש, אבל בלמה קטע לי דכול התג
אדכל זי בנישתחל לאסור דלן כסנני'ם שם ע"ש וכבו תבור ג"כ דעת כתוב"ל סימן וס

זית השקל

[illegible][illegible][illegible]

אם כ"ל וכן בשקנו מהחמ

[illegible][illegible]

[illegible]

אם כן בר ללמוד ת
יא כה ב בית הכנסת או לבני
ט יכולים ליתן (ב) במס
הנאה מניה לא דנו ויבי ל
וכן יכולים לחוללם באחר
אסור למשכן או להשכיר
שבועה טובה העד שערין
דבר אחר שחתמה
פסק דוקא מדן ממזרים מקדוש
מלך מל כמ דמים י
ב כ מי שיש לו תנאי עם
כי אם הוא נדעו (א)

[illegible][illegible]

ה'תשנ"ב

משה יוסף לזר
זהו במל"ח וס'
בכב כמ"ד דלס'
ורמלי למטס היס'
כול מלך כלן רי'
סס קסס ח' זסי'

ורחמים תלוי בך ייג: (יט) שמואל.
נבדד תורה וסי. ונניח כל דבר
הנניח השלשון גם כשמיניס ולי
אז מה שובך העולם שובך סימ
שלו חתנו שחלי ונניח ביד סי ר
שורד. סי, סי. בחסות בית ורחי

יבוא כבוד נ' לנגד פני
למבור קוסיק באלקט
ביום נשמי היום אלוהי.
היום היום היום מבור
במזל חזק סבך ידידי
היום היום היום היום
ליום לעשות דבר אלו
ליום אחר ולעולם היום
ליום היום היום היום

[illegible][illegible][illegible]

עשרת דברים

אין כלל יוכלו להתקיים בו דו' .

אשל אברדם

שנים עשר ח' י"ט : א] ולמחרת היום
יחזיקו כל יום אחד שבתות

לְבָרְשֵׁי שָׂדֵד

ג'א ס'ק פ'ד (2) דאסרא , וכו'

חתם סופר

כ"ח ע"ט: שם ס"ק מ"ד גבי

1234567 000000

ש"ז מנן דוד

א"ח קנר הלכות בית הכנסת

מִצֵּן אֲבִירֹתָם נִי

קב

באר דגולה

וְהַרְשִׁיף לָךְ עִם מַטְוֵי שְׁמֵי לָךְ
יִרְחַם בְּרִיבָה עִם כָּל מַלְאָכָה
בְּרִיבָה כָּל צוֹרָא בְּרִיבָה כָּל
מַטְוֵי שְׁמֵי לָךְ

אשר אברהם

ככל שהם נמצאים וכן התקשרו להם
להחזיקם. צדקה חף נשל רבית לינה
החל פנין מנצח מלא סימן קריי :
[24] אלא מהו רביתם מי עמדי :
החזיק רלא חלש בחינה ובעבר
בצאת נהן עסם לפנס בחזון רבי
סימן קריי מחד להחזיקו בכריכ :
[25] מיוס מה שמקילן להחזיק
החזיקו עמקת עסם היינו מהם רב
גיד מנצח מי צד ויודים מי צד

לְהַנִּיחַ מַלְאָכָיו

[illegible]

דגול מרבבה

(*) וכעמל' הצילה דף ו' ט"ז סתום
ד"ס טאדערוות ושמע דאסור :
זלמן חומ"ר

שפארקסין אדער

התחיל בשעת חזקתו בקיבוץ
חיץ לבתינו אזי מותר לעשות
מכתל לשלחן ואסור לעשות ממנו
כסאות וכן הוריתי למעשה ועיין
הוסב בתשובות מהר"ם סי' פ"ב
ובתשובות ב"ח סי' י"ד : שם
בגדה שקוף ט' לב ב"ח. ג"ב
עיין במלמ"ל סי' מ"ח. מלכות
שקופים חלקה י"ב ברושאי ט"ז

[illegible][illegible]

ל גמור :
אחרי דל

ישיב הספרים כחצי הקודם כשקוראים אותו ויודעי זה חסיד נמור שמועדי
תחת מקדושתו וראוי לעונן שלה יחד שומעים כדצון : פו וחצי' דלה פתח
ספרים כה"ס דמקחי כדי ליש קת מה שאז הסולם חסרין עכ"ל ומשם
הדברי לכל אדם בשמחה דבר זה לא יכחשם בשומרו להסמך שיהיה הולך

[illegible][illegible]

ש' שאמר דהני מילי בעור
 וזוהי קב ומליקין נהן מ' שמו
 קל מדינים כללו חזי הוא מנחי
 תנו לו חלקו (תל) הוקדשו
 הספרים

[illegible]

והנאמר וגמאסו לבהכנים אם מהני תאבה במיין בפרק תשובה וזל לדינא גיל לל
א' תסיד ותמחור תבאר עליי בורה: שם כתב' תסיד. גב עין תשובותי פי אלף פה
יסקא מהדירי וקל: כא'ר במח' גב ומשמע כלל דרינא צדקה לעניים מקבלי
בית הכנסת מקבלי כין מספרו כין מבני ומיש' התוס' בבב ד' ע"א מדי' רמ' י
בית ד' גב' משמע ישנוני ויבנהו בית כרמליתא צדקתא ויבנהו תמנות רמ' י

י' תשובה

[illegible]

הַזֶּה רֵעַךָ

[illegible]

סי'ב עכבר
אין כו'. במ"ס
מחנות

בניה במ"ס דאקת ריקנות לכל ורחל חסור וכתבם ב"ש שט : ויש כו'. במ"ס לשון
מחנות

הרל מר

[illegible][illegible][illegible]

(יא) על הכוונה • כי רצול גדולה מהם
 מנחית שמתקנים כי ב"ש אשר כנ"כ
 על צדו שם ה' ששם בלחמה כנ"כ
 על הצד שם שול • ובזה כנ"כ
 להקדים כי כנ"כ קודם שישנה חסם
 ויהא שם ששם דלמחרן י קדשם
 ששם

יב ב יר של ביה מותר לקרות (ט) לאורו :
יד בא ב אין מרדיקין נר (א) של ב] הדינן מנר שר ב"ה ב וי
שדודקין רמזותן אבל כשצריך לכבותן מותר : הנה ויחבר לנ
כב וזרז (כ) גדול ולפסד גם כ שדמח נר דין חמור בן וכן בכל הדברים שנסא
מותר : ש"ס

טעגלעך [טעגלעך חבד'די ס'י רב"ע] :

פז • בני כרך ישקנו מ"ת והתנו יסאם ינא אתר מהכרך שהנשארי

[illegible]

למשל דאן סתם מחשבת נוי לעזא אלא עושה לכסוד בשוק, אפנים ע"ד נרות שזכר דלקק וס' קט"ב משמש דמיתר ומסומכין מרשת ויקהל ויסי' דעזי אין הכרח לאיסור ע"כ המשי ואבד. ג"כ עיין חו"ס בפנימיה ו' ע"א ו"ח מרשומות: שם מ"כ י"ח דאם נתן. ג"כ סלי' דגדרין גוררם ונדבותא שדקדק אל משום שנאמר ביבוס צעירות וכו', אבל נ"ח ס' ו' דלא דמא דאז דחוט שרטת כבדל אלא למסור דלא הוי כמסירה לעניי' וכו' אבל כח חסמיה וכו'

זאָר הייַט

[illegible]

ב'סדר דברי

[illegible]

[Return to top](#)

י"ז כ"ז ר"ח אדר

[illegible]

משכצת קרב

אודות חיים הלכות קריאת סת

אישל אפידעם

[illegible]

מסכת (6) להסמכת בניין , פי' כיצד להוציא תיקון מן היד לנאי כיצד שולחן לרבות ששם שמים ויציגו השמירה עלן שולחן שמים שנים עליו בעקרון כי ציט' מתי' קין ואלו קובעו מקום ופחמה תחת לחדר שטוקר' וקדו' מתי' קדו' דכחמ' עשר' כדכתיב' כי' ואלו קובעו מקום

[illegible]

הלכות בית הכנסת

[illegible][illegible][illegible]

אשל אברהם

אֲזָרָה חַיִּים הַלְכוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת

משבצות זהב

מד

[illegible][illegible][illegible][illegible]

חורבן בית המקדש

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

לְקַחֵם יָרִיד לְפָנֵינוּ מִתּוֹם שִׁשְׁיָרָתוֹ כִּי שׁוֹמְרוֹתָ אֵם וְכֵן שֶׁ
לְקַחֵם שֶׁ דְּבָרֵי הַטּוֹר... עֲשֵׂי לָנוּ מִסְתָּרֵי הַדּוּקָא דְּרִבְבִּיר
מִתְחַדְּשִׁים, וְבִדֵּי מִיָּד לְכַתּוּלָהּ וְאֵן דְּבִסְנֵי חֲבֵה דְּרֵאִי שִׁשִּׁים
וְדוּקָא בְּסִימָה שֶׁ חֲלוּבִין כֵּן מִתְחַלֵּל דְּרִבְבִּיר כֵּן לִדְבִּיר לְעִלּוּי.
וְדוּקָא בְּדִבְרֵים דְּרֵאִי-לֵילֵינוּ וְעִלּוּי וְרִבְבִּיר דִּידֵהּ כֵּן בְּכַתּוּלָהּ
לְעִלּוּי כֵּן שֶׁ אֵלֶּם אֶסְפֵּר אֶפְסָר דְּלֹא שֶׁאֵר מִסְרִים שֶׁ
יִתְחַלֵּל שֶׁן וְדִקֵּי, וְכִמְשֵׁי בְּסֵם אֶפְסָר דִּידֵהּ וְעִלּוּי שֶׁן מִתְחַדְּשִׁים
שֶׁם דְּבִיר מִתְחַדְּשִׁים רִיבֵי יוֹנֵה שִׁשְׁיָרָתוֹ שֶׁן וְנִגְרָא שֶׁן דִּתֵּי
לֵיל מְנוּחַ שִׁשְׁיָרָתוֹ בִּי בִידֵּי שֶׁן וְלֵיל כִּלְמֵי שִׁשְׁיָרָתוֹ שֶׁן דְּבִיר
וְרִבְבִּיר וְסִיל אֵין אִסְרוֹן אֵלֶּם בְּסִימָה שֶׁן וְלֵילֵינוּ לְעִלּוּי בְּסִימָה
שֶׁמְצַמֵּץ שֶׁן וְדִקֵּי-בִידֵי שֶׁן בְּסִימָה דִּידֵהּ לִמְבִּירָה וְכֵן לְנִפְרִיז, מִזֵּן
בְּנִיבֵשׁ שֶׁ מִי בִידֵי הַרְבִּישִׁים מְנוּחִין לִמְבִּירָה כֵּן הַחֲרִישִׁים לְקִטּוֹן
בְּסִימָה מְצִינָה אֵלֶּם דִּידֵהּ אֶפְסָר דִּידֵהּ קִטְרֵהּ וְכֵן יִתְחַלֵּל שֶׁן יִתְחַלֵּל
בְּכַתּוּלָהּ כֵּן בְּכַתּוּלָהּ וְרִבְבִּיר הַטּוֹר מְבִירִין מִסְרִים לְקִטּוֹנֵת אֲחֵרִים
בְּרִבְבִּירָתוֹ וְנִגְרָא דְּעִשְׂכִּי חֲבֵה שִׁשְׁיָרָתוֹ הַטּוֹר דִּידֵהּ כֵּן שִׁדִּיתֵי
לֵיל כֵּן שֶׁ יִסְתַּדְּרֵן דְּבִסְנֵי קִינֵד מִי בְּנִיבֵשׁ עֲשֵׂי לָנוּ נִגְרָא
מִזֵּן לְטִפְסִים שֶׁ יִתְחַדְּשִׁים מִזֵּן לְקִטּוֹנֵת שֶׁן יִתְחַדְּשִׁים:

**מעיקף ה' ה' גבו המעות כר' כל האחרונים הביאו תמיד ל"מ
בסם רמ"ך דזה הוי כסווי לארז דליכא למיד**

פילתא אחא. והתנינן על פיתחא דאדמיתס' חזי סטנדרין
 שדון זידי מותר כר שכתבו דעדות דעמא מעיל לארצה
 בפרק דחיי למיקני כהו כל מילי אן קשה עמא לא עזרי
 מארצה. וקרייל הומנא לאו פילתא. חזי תקשה תמא האר"ם
 אין יב"ה ותרין דגיתות מעות לוד ובאי חזי כלב מעשה ע"ס
 הוביאן שלב ביד מ' גריט וכ"ס בבית וכ"ס דובר רס"א
 ולבש ב"ס אס אלא לוד ובאי. אלא תקשה ואן לוד גדול
 כמשה בבנין ב"ה ואסאי חזי קודשה פ"ס אין יב"ס. וכ"ס
 אקשה שלא עזר בחזר. ראי' גוטלי מעשה ו' (מכרזן דאן)
 כחונת לאסר עליו אלא אחר התהלל ואס לא יתחיל ודאן
 ראי' משיא' כשנותן הפעות לוד ובאי מייאס מעו ע"ס
 אכירכות. גם מה שקשה מ"ס בסנהדרין אלא דעבדו וסבדו
 למת מירי הומנא ולא מעשה. לוד דהתם מירי מסותר
 מעות התם ולא כמעות צורך המת וסבדו גם י"ש לחלק
 בגליל דהתם למת. חזוה ה"ס פ"ר א' המת על מ"ס בחילוק
 ונביא מ"ס מגילה פ"ד פ"ר א' דמירי אס מבריתא דבשנין
 התנה דוק אלא מעני דמירי מעשה לבנאב. אלא ש"ס בענין הלכה
 ודא אלא דאן חילוק ע"ס א' לוד דיתול לטק דרעה ודא רבא
 ופ"ס מירי שבא לוד ובאי כדקאמר גבז הוחזיר. ואסאי
 כותב אפי' באל התנה אלא ל' לשני ח"כ. גם י"ש שהאר"ץ
 מסיר ב' דהא גבז מעות אסיר לשנותה ואין מסוס התנה
 אלא כשום גדר ואס רצה ללות ולשלם מותר לשנותה ע"ס
 ולקח לו שישלם לעצמו ע"ס שהבאר ראי' מזה דהתם פשוט
 למת עצמו לא רצה אלא כיון שבא לוד ובאי כדורשילי ופ"ס
 י"ז מובי עזר במעמד אמני עזר מהותרי לשלם המעמד כדלקח
 וה"ס שהבאר צע"ל לוד בתנאים: א' כלל מ' שיעור ב' אסאי
 אין בה קודשה כלל אלא לשאר צורכי ציבור. ש"ס ואחרונים
 ש"ס שהתם ש"ס על הקסטר דמירי עמנא דהתיר. כ"ר דילמא
 משום דר' הורש"ב ב"ה התנה. לעני' ל' ק"ם אלא כ' וכל
 למיטר אבל התנא אפי' לרסנסי' אלא מירי דוקא בדורסני'
 שהאז שומר ע"ס דודיק: א' ואס כשנתן כ"ר ל"כ הג"א
 והמתני' דאן מ"א מירי הש"ס ש' התנה אן כ"ר דילמא
 ש"ס הניי שקבא בער כל הפעות כלל בענין דוקא התנה:
 א' ואס ק"ר בדמיר כ"ר ותמא ש"ס דלמיסא' ש"ס דהלא קודשה
 על הדמיס מ' יאס' דנפק נעמא קודשה ע"ס קניית העצמי.
 ולעני' כחנה דאן אלא ש"ס מותרי עמנא מהדורן ל"ב'
 ואפי' הלא קודשה אלא שד"ה כ' צ"ע ל' וטובא ש"ס ל' לשני
 הש"ס ש' דהא דבצי התנה מירי בקנא צע"ס ואנטיג ודחוק
 לומר דהא א' מתני' אס' תתנא אלא כ' שכנו ע"ס ואנטיג
 ודחוק: ודחוק דמחרת לשנות ורבי' לרנא:

סעיף 1 יב להשיא יתומה כח כ"כ ר"מ אלשקר סי' מ"ב
ולבוש ולכן הטהור בא"י על צדק וחלקת מחוקק
ובית שמואל ב"רש"א שכתב במתמך דעת יתום – אבל אין
למכור להשיא יתומה לזון שאין יחובת מ"ו ודא היתביד
למכור ור"מ אלשקר הג"ל נ"כ הבאת יתומה מ"ס חתולות
דף ס' מ"ד יתום ויתומה משקילין את היתומה תחתיו ויתומה
מכני בשעתה שמואל א"ש א"ש א"כ אמרין יתומה כ"י
ליתמה – דא היתביד מ"ס מילה דף כ"ז דקדמי אן מוכרין
אלא ליתמד חורה ולישא חמה משום לא תהו בראש אל
שבת יצאה דף קר"ל דנסי' נמי מצווה על לא תהו בראה
כמ"ס ח"ב ביוסינ דף קמ"א וכן מצאנו במ"א – וכן בבב"ב דף
קמ"ב שכתב ר' שמואל כ"י וכן מ"ס קטן – וכן לבלב סי' ס'
וה"מ מ"ו ודא נמי ללא כתיב משום למכור בהר"ם. בהר"ם.
ו"מ מדרבנא ל"א דאשאי לא תשכ בלא בעל משום אשאי
משמע אשאי מצווה על שבת צדק לק"מ דילך דנחיתא
לדוס משם ס' השאגת ב"ה בב"ב. א"כ צ"ע מ"א סי' קנ"ד
ס"ו. וענין עוד בא"י מה שפרשנו בזה דקדמי ח"ר ישיע
צ"ב:

טענה ז יג ואם קבלו כ"א אם טירשו במירוש שרשות ליחיד
למכורו למשכנת במשכנת מה דברצו אז מה משכנת

עשוי אבל אם יתגלו לו סתם למכור את המטות בקדושתו; י"ד של ברכים כ"ו ואם ידוע שלא עשו אלא למעט עם ואין נכנסים להם אורחיה וזה כלפני דברימאם במגילה דף כ"ז במס' שלח: וכן אמר ר"ל ח"ד ש"ס מ"א דרוק כשנאמרו משלח. אבל אם נדברו אחרים לזה אין מועיל אם משלחו בדת היחיד וה"ם גבי' כהן בחש' מ"ב ב"י ו' דמאורות הללו שנגמנו בעקבותיהם עשיתם מהגוי'ם ופרנס' וזהו מקל ורצועה בכל עסקי הקהלה אין חילוק בין פסרים ללוחים ובכל צד

[illegible]

סימן קנב

סְתִימָה א א כד לבנות כד ויש מתיקין לסתור כד לבנות
אם יש בזה' קצת בעיר ויש אומרים דעת האין
ושיש דכתי' מרים וסותרא אם כד אחרת קבוע אלא אם אין
להם מתיק קבוע אלא מקום צור' להחלל' אמר עכ"ד וכ"ל
אגדה ותר' שיש ב"ד וירוחם דכ' כתי' חת' כד' ביש מ"ם
אז' בתי' משכית' כד תשר אסר להניח דש' שישכור' אחרת
החלה: ב אם חרבו כד חיה' כשנור' מלכות שלא יחלל' עוד
באותו ב"ד וכן תנבע' להסתיק' וכן כשנור' חוק' לחומה' אהל'
אם ש' בתי' ואחר' בתשכיל' חוק' והחלטה' ונשאר' בתי' כ'
לבנו: ג סותרין אותו כד היה' למסורה' וליקח' אחרת' בדמי'
ופט' דקא' עסק' שילבו' האתר' אלא אם שבו' אחרת'
והא' וסותר' האדם' ויבנה' להסתיק' בשכירות' ושא' יתנוגין'
ונדבית' מבית' השכני' יבנו' למכרה' (משפטי' שפאל' מ'
פ"ו): ד לבנות בבית' כד אמרין' עכ"ד דעילי' לפיכך'
לחתם כד שלא יתפצל' מכלבנות' מיירי' שהגביתו סוף' לבתי'
עכ"ל מ"ם וליה' עת' שזנו' לצרור' ב"ד בית' אחר' אם
בית' כד מצינו' מ"ם קרא' יס' וכל' ש"ם יס' אלא ריש' ש"ם
שם. וכל' הרין מ' בני' העיר' גם כתי' דהסתיק' נתג' וסדריה'
אל' צריך' אחרת' דהסתיק' והתר' וד' דעילי' לפיכך': ה אסור'
ליקח' כד משמע' אם כבר הוציאו' התורה' ויכ' אם יש משמע'
קצת בב"ב שם דאסור' דעילי' לאיש' אל' מדינ' משמע'
כשכבר' ראוי' לדירה': ו אסור' לסתור' כד דקא' עכ' מחובר'
ש"הר"ם סגדתי' מ"ם סיה' ולעכ' מכלבנות' ב"ד נחציה' הוציאו'
מקור' ויש לו' מ"ם פ"ד ועל' ריש' ק"מ מ"ם ש' ד"ם לבנות'
כ' ויש' אסור' מ' שיתור' ויבנה' אחרת' אלא מקום' הנחיצה' אבל'
אם רוצה' לעשות' קצת' בקבוע' א' שיתור' אם נוגט' אג"ס' סגדתי'
לו לצרור' אסור' אחרת' שיתור' נוגט' בבית' שיתור' לחתוך'
שם י"ם ע' ד' סותרין' שמעוררין' אל' שער' עכ"ד כו"ל כ"ל'
ולפני' דמותר' דקא' אסור' להרמס' מ"ם פ"ד יסוד' הורדתי' ופ"א'
וכן מבית' הבורה' הוציאו' מן' המבנה' דקא' עכ' דרד' שותתה' אחר'
אם מביט' ברא"ם מ' דקא' ש"ם ב"ד ריש' וי' חזנה' על' דמור'
ישראל' נוצחין' מובה' כ' מ' אל' דלא' הקשה' על' מתיק' השם'
הגיו' משום' דיש' לומר' עכ"ל צריך' שצור' למסוק' אלא' איתא'
דאסור' בנתינת' אל' לצור' א"ס מ' פיר' על' נתינה':

סימן קנג

מעיקף א א מותר לעשות מבה"כ בה"מ כ"ר צ"ע א' מותר
לעשות מבה"כ בה"מ ליחוד בביתו ועינין ס' קנ"א
ובס' צ' ס"ה משמע דשרי עכ"ל מ"א. ולענין מסתבר דלענין
קדושה גרע ;

סוף ב וְשָׂכְרוּ כִּי רָאִי לְכַתּוּלָהּ גַּם מִתּוֹר לַמִּסְכּוֹר כִּדְ
 גִּמּוּל עֵלֶיךָ קִדְשִׁי כְּהִשְׁמֵךְ בְּסִפְיִי וְגַם זִקְנָס
 שְׂכָרְךָ הֵינָּה מִלּוֹךְ סִימָן א' לֵךְ לַחֲסֵם בְּרִדְשִׁי בְּכִרְתִּי
 וְחִשְׁבִּי הַשְׁכִּי בְּשִׁלּוֹחַ שְׁוִי חֵי-וְעַל בִּסְטִי קִמְי' מִבְּמִדְרָא
 חֲלֻשִׁים שִׁלּוֹ אָם וְהַחֲשִׁיב וְהִרְגֵּעַ מִלְּהִיטָא א' הַשְׁכִּי
 בְּחִקּוּק סִימָן ב' וְכֵן נִבְיָאִים כִּי כֹחַ דִּתּוֹ שִׁמְעַם מִלְּהִי
 חֲלֻשִׁים וְחֲלֻשִׁים שְׁוִי וְהֵם עֲלִי וְחִימָא שְׁמִי מִלְּהִי
 כִּדְ כִּיז' מִבְּמִדְרָא שֶׁנֶּאֱמַר לֵךְ דִּבְרִי חֲלֻשִׁים בְּכִימָא
 לְחֻשְׁבָּנִי אֲבָל דִּבְרִי נִבְיָאִים וְחֲלֻשִׁי לְחִקּוּק חֲלֻשִׁי-וְכִי
 מִיָּא וְעַל דְּהִשְׁכִּי לְבֹשֶׁת דּוּקָא לְעֵנִן מִסְתַּחֲתָא מִיָּא קִמְי
 דְּשִׁוּי חֵן דִּבְרִי וְנִבְיָאִים וְחֲלֻשִׁים חֲלֻשִׁי קִדְשִׁי קִדְשִׁי
 מִסְתַּחֲתָא מִיָּא וְכִיז' נִבְיָאִים וְחֲלֻשִׁים אֲדוּר מִסְתַּחֲתָא לִמֵּי
 אֲבָל לְעֵנִן חֲלֻשִׁים וְנִבְיָאִים וְחֲלֻשִׁים קִדְשִׁי חֲלֻשִׁים יוֹתֵר וְהֵם
 בְּיוֹר תַּחַת הָרִין נִבְיָאִים וְחֲלֻשִׁי שְׁוִי חֵן כִּדְ עֲנִין וְיִשׁ מִיָּא
 בְּהֵא עֵינִי בְּחִיבִי מִיָּד דְּכִלָּה

מעיקה ג' ה' דינו לחומש כו' עיין איז;
 סעיף ד' ו' נח אומנות רב' משמע אצל' רבנשנר שררל מררל

אסור לקנות דברים כיוצא בה וכן משפע בכתבי
בני העיר ישיב ישיב ישיב ישיב ישיב ישיב ישיב ישיב
סכת דמריהם שום יש ממזריהם מזה מזה למחלתה וכן
חוקק על הרין וכן על משפט חוקק חוקק חוקק חוקק
כל לקנות דבר חוקק על הרין אסור אסור דעבר חוקק
ורא כלל באלה חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק
חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק
לשלו בעליו חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק
סוכר ראשונה חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק
כן חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק
סוכר חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק חוקק

[illegible]

פסוקים: ו' ראש מגולה כח כיב ביל ע' מ' ש' א"ש שהי"ט
מגולה לילך בסבך אדון א' כ' מ' ס' מ' לבי' א"י
הגרי עלי מגולה רדן לרש' כ' א"מ בגלול ראש ע"י חות
מגולה ולא נזכר מיד בגלול א"י מגולה ראש ופנימ' כבלבו
ח' י' ה' שהפתיק בה הלשון מוט א' חותש כ' א' בגלול ע"י
ח' ו' ה' מהבשר' א' א"ל ופסות לדעתו מוט ע' סכ' ויטו
דוקא פסות בגלול א"י בגלול מכות מוט ולא א"י לל
מגולה ראש וזה היטב על כלי ש"י ולבוש ואחרונים:

[illegible][illegible][illegible]

פעיקה יב כב יש להסתמך כר' כתב ע"ת דמורי"ק הכריז
ד"ש לנהוג בו קדושת היכל ואסור ע"כ. ולא דק

דבֿורש קלאַס מבורר שווער בעסן און בודשפע בבלי, אומפֿינג
שפע דיוורש סעפֿאבאלי היינטיג מאַכט; (כד לרש) אַבלי
זיך צונען בן וואָס שווער נאָכט דערן וואָס שכל
שראיתו פֿעסעו מורש בבלי און בבית התחיתו וואָס שפֿעס
היית שפֿעו מורש און העליוו מוּם ודיו כנסתים מוּם מוּם
מוּם און וואָס לרש (כד לרש) אַבלי שפֿעו בן דיוויר
מוּם וואָס מוּם לרש מוּם מוּם מוּם מוּם מוּם מוּם מוּם מוּם
ידידיי שם שפֿעו מוּם און מוּם מוּם מוּם מוּם מוּם מוּם מוּם מוּם